

Послання Президента України

Президент України

Президентський штандарт

Посаду **обіймає**
Володимир Зеленський
від 20 травня 2019

Офіс Президента
РНБО
ДУС

Стиль Пане Президенте
України

Резиденція Маріїнський палац
(церемоніальна)
13 інших доступні для
використання

Місце м. Київ

Термін каденції П'ять років
можливий другий
термін, підряд

Твірний інструмент Закон «Про Президента
Української РСР», від 5
липня 1991 року^[1]

Попередник Президент УНР

Перший посаді на Леонід Кравчук, від 5
грудня 1991^[2]

Послання Президента України — звернення [глави держави Україна](#) до [народу](#) або до [Парламенту](#), в якому викладається позиція Президента з основних напрямів внутрішньої та зовнішньої політики, або інформація про важливі рішення, прийняті ним відповідно до його конституційних [повноважень](#)^[3].

В [конституційних монархіях](#) ([Велика Британія](#), [Іспанія](#), [Бельгія](#) та ін.) аналогом послання президента є [«тронна промова»](#)^[ru] — звернення [монарха](#) до [парламенту](#).

Петро Порошенко виступає зі щорічним посланням у 2017 році

□

Зміст

- [1 Різновиди](#)
- [2 Регламент заслуховування послань](#)
- [3 Зміст послань](#)
- [4 Послання Президента в історії України](#)
  - [4.1 Леонід Кучма](#)
  - [4.2 Віктор Ющенко](#)
  - [4.3 Віктор Янукович](#)
  - [4.4 Петро Порошенко](#)
  - [4.5 Володимир Зеленський](#)
- [5 Послання Президента України як елемент національної політики](#)
- [6 Примітки](#)
- [7 Література](#)
- [8 Посилання](#)

Різновиди

Згідно зі статтею 106 [Конституції України](#), Президент України

...звертається з посланнями до народу та із щорічними і позачерговими посланнями до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України.

Отже, є три види послань Президента України:

1. послання до народу;
2. щорічне послання до Верховної Ради України;
3. позачергове послання до Верховної Ради України^[4].

Регламент заслуховування послань

Згідно з чинним [Регламентом Верховної Ради України](#), щорічні та позачергові послання Президента України про внутрішнє і зовнішнє становище України включаються до [порядку денного сесії](#) позачергово без голосування.^[5]

Щорічне послання Президента за звичайних обставин проголошується до 31 березня поточного року.

На пленарне засідання Верховної Ради під час заслуховування щорічних та позачергових послань Президента України запрошуються [Прем'єр-міністр України](#), члени [Кабінету Міністрів України](#), керівники [центрального органу виконавчої влади](#), які не входять до складу Кабінету Міністрів України, [Уповноважений Верховної Ради України з прав людини](#), Голова [Рахункової палати](#), Голова [Центральної виборчої комісії](#), Голова [Вищої ради юстиції](#), Голова [Верховної Ради Автономної Республіки Крим](#) та Голова [Ради міністрів Автономної Республіки Крим](#), голови обласних рад, Київської та Севастопольської міських рад, голови обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій^[6], Голова та судді [Конституційного Суду України](#), [Голова Верховного Суду України](#), [Голова Служби безпеки України](#), [Генеральний прокурор України](#), глави дипломатичних представництв іноземних держав, інші офіційні особи.

Після відкриття пленарного засідання Верховної Ради головуєчий на пленарному засіданні запрошує Президента України для проголошення щорічного або позачергового послання. Після закінчення виступу Президента України запитання йому не ставляться^[7].

Зміст послань

У президентських посланнях здебільшого зачіпаються найгостріші державні та суспільні проблеми, актуальні для всіх громадян. Пропоновані рішення,

накреслений [політичний курс](#), конкретні вказівки відбивають, перш за все, політичну позицію президентської влади і політичних сил, які підтримують владу.

У посланнях визначаються основні напрями [внутрішньої](#) та [зовнішньої політики держави](#), які, передусім, є стратегічним дороговказом для органів [виконавчої влади](#). Відносно ж інших гілок влади послання має характер політичного впливу та інформування. Для [судової](#) і [законодавчої влади](#) щорічні президентські послання — політичні орієнтири, які не мають обов'язкової юридичної сили. (Так вважає [Ігор Жиляєв](#)). Вони спираються на авторитет і політичний вплив президентської влади, виконують відповідну інформаційну функцію, виступають як метод переконання парламентаріїв^[4].

Послання Президента в історії України

Леонід Кучма

Історія президентських послань починається з Економічної доповіді Президента України за підсумками 1994 р., виголошеної [Леонідом Кучмою](#) в **1995**.

Наступне послання мало назву «Економічний і соціальний розвиток України в 1995 році» і було оприлюднене в **1996** як щорічна доповідь Президента України про внутрішню та зовнішню політику України.

Послання Президента парламенту про внутрішнє та зовнішнє становище України в 1996 р. було посилено спеціальною доповіддю уряду про економічний і соціальний розвиток країни, підготовленою як додаток до послання.

Економічна криза **1998** викликала необхідність підготовки **позачергового** послання «Про заходи щодо економічної стабілізації і стимулювання виробництва в Україні» (19.11.1998).

У **2000** послання Президента мало стратегічну спрямованість і називалося: «Україна: поступ у XXI століття Стратегія економічної та соціальної політики на 2000—2004 рр.».

У **2001** парламент отримав від Президента України Л. Кучми два **позачергових** послання «Про основні напрями бюджетної політики на 2001

рік» та «Про основні напрями реформування системи пенсійного забезпечення населення України».

Послання Президента України за **2001** мало сім розділів: «Актуальні питання дальшого забезпечення свободи слова в Україні», «Проблема бідності в контексті політики соціально-економічних перетворень та стратегії реформ», «Енергозабезпечення економіки України та енергозбереження», «Аграрний сектор економіки України: шляхи поглиблення реформ», «Сучасна судова система та судова реформа в Україні», «Україна і Європейський Союз», «Україна і міжнародні фінансові інституції».

Послання **2002** містило п'ять розділів: «Формування та розвиток внутрішнього ринку», «Науково-технічний потенціал України і перспективи його розвитку», «Формування ринку земель населених пунктів», «Політика становлення середнього класу», «Економічні відносини України і Російської Федерації у стратегічній перспективі».

У квітні оголошувалося **позачергове** послання «Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002—2011 роки»^[8].

До послання **2003** було додано шість доповідей: «Пріоритети технологічного розвитку України», «Формування і реалізація технічної політики в аграрному секторі економіки», «Демографічна ситуація: сучасні проблеми та перспективи», «Україна — СОТ: механізм та соціально-економічні наслідки співробітництва», «Євроатлантична інтеграція України: сучасний стан та перспективи», «Адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу».

Послання **2004** містило п'ять розділів: «Енергетичні ринки України: напрями розвитку і вдосконалення», «Формування і розвиток аграрного ринку», «Становлення та розвиток ринку праці в Україні: проблеми та перспективи розв'язання», «Зміцнення потенціалу регіонів та шляхи зменшення соціально-економічних диспропорцій регіонального розвитку», «Стратегія детінізації української економіки»^[4].

Віктор Ющенко

Президентське послання [Віктора Ющенка](#) у **2006** мало назву «Доповідь про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2005 році».

У зв'язку з тим, що **2007**-го Президент Ющенко не звертався до Верховної Ради із щорічним Посланням про внутрішнє і зовнішнє становище України

у 2006 році, парламент прийняв спеціальну постанову, якою звернув увагу Президента на невиконання ним його конституційних повноважень^[9].

Послання Ющенка **2008** було виголошене 16 травня 2008 року і нагадувало своїм змістом передвиборчу програму^[10].

Послання **2009** мало власну назву «Рух уперед»^[11].

Віктор Янукович

Послання [Віктора Януковича](#) за **2010** було звернене до Українського народу, а не до парламенту^[12]. При чому, була започаткована «традиція»: направляти послання в письмовому вигляді, не з'являючись до парламенту особисто.

7 квітня **2011**, однак, Янукович виступив перед депутатським корпусом із щорічним посланням до Верховної Ради України^[13].

У наступні два роки Янукович також звертався до депутатів у письмовому вигляді: у липні **2012**^[14] і червні **2013** року^{[15][16][17]}.

Петро Порошенко

27 листопада **2014** на першому засіданні Верховної Ради України VIII скликання [Петро Порошенко](#) виголосив позачергове послання про внутрішнє і зовнішнє становище України у сфері національної безпеки із визначенням нової [Стратегії національної безпеки України](#)^[18].

4 червня **2015** Петро Порошенко звернувся зі щорічним посланням до парламенту^[19]. Народним депутатам до початку виступу Президента видали [флешки](#), на яких містилася аналітична доповідь до звернення^[20].

6 вересня **2016** Президент звернувся з щорічним посланням до парламенту про внутрішнє й зовнішнє становище України^{[21][22]}. Він заявив, що Україні дедалі складніше забезпечити підтримку Заходу в боротьбі з російською агресією^[23].

У **2017** році послання було виголошене 7 вересня, традиційно під відкриття нового політичного сезону. Воно розкривало питання євроатлантичної інтеграції, російської військової загрози, виборчого законодавства, першочергових реформ та економічного зростання^[24]

У посланні передвиборчого **2018** року Петро Порошенко зробив акцент на досягненнях влади, розбудові збройних сил, зовнішній політиці, війні на

Донбасі, [надання Томосу українській православної автокефалії](#) та інших питаннях^[25].

Володимир Зеленський

29 серпня 2019 року [Президент України Володимир Зеленський](#) звернувся до Верховної Ради України IX скликання з позачерговим посланням^[26]. З метою забезпечення підготовки проєкту щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України спеціальним розпорядженням Президента було створено відповідну робочу групу^[27].

Послання 20 жовтня 2020 року стосувалося протидії [епідемії коронавірусу](#), шляхів установа миру на Сході, деокупації Донбасу та повернення Криму, співпраці із міжнародними інституціями та країнами, які підтримують Україну, боротьби з корупцією, зміцнення народовладдя, а також розвитку Збройних сил України і співпраці з НАТО. Послання було зачитане напередодні чергових [місцевих виборів](#)^[28].

Послання Президента України як елемент національної політики

Послання Президента України є одним з важливіших елементів національної політики, які організують поточні і перспективні дії органів державної влади для досягнення найбільш ефективних результатів встановлених довго- та середньострокових пріоритетних завдань розвитку країни. Послання Президента України є: політико-правовим актом, передбаченим Конституцією та регламентованим законодавством, з доведення до відома (звернення, проголошення) до парламенту та/або народу сформульованої позиції президента, як глави держави, що орієнтовано на постановку завдань на середньо- та довгострокову перспективу, яке готується: щорічно — щодо основних напрямів внутрішньої та зовнішньої політики; або позачергово, за власною ініціативою — стосовно суспільно важливих питань. Сьогодні інститут послань Президента України знаходиться у стані реформування. Це стосується як інституційної складової (визначення суб'єктів підготовки — експертів та адресатів послань), так й інструментальної складової (встановлення процедур, методів, механізмів підготовки) послань^[29].

[Національний інститут стратегічних досліджень](#) зазвичай щороку готує відповідні аналітичні доповіді до щорічних послань Президента України^{[30][31]}.

Примітки

1.

Як президента Української РСР

Офіційна церемонія інаугурації Леоніда Кравчука була проведена 22 серпня 1992, але до того він мав більшість президентських обов'язків і відповідальності, якими був тимчасово наділений як Голова верховної ради до 5 грудня 1991 року, коли він став президентом.

Батанов О. В. Послання Президента // Юридична енциклопедія. Т. 4. К.: Укр. енцикл., 2002. С. 686

[Жиляєв І. Послання Президента України як інструмент стратегічного управління](#)

[Презентовано щорічне послання Президента України до Верховної Ради України. Конституційний Суд України. 20 вересня 2018 року](#)

Див.: [Список голів обласних рад та облдержадміністрацій України](#)

[Про Регламент Верховної Ради України: Закон України № 1861-VI від 10.02.2010. Архів \[оригіналу\]\(#\) за 29.03.2014. Процитовано 28.03.2014.](#)

[Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002—2011 роки: Президент України; Послання, Стратегія від 30.04.2002](#)

[Про щорічне Послання Президента України про внутрішнє і зовнішнє становище України: Верховна Рада України; Постанова від 11.05.2007 № 1011-V](#)

[Послання Президента України Віктора Ющенка до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України: Президент України; Послання від 16.05.2008](#)

[Рух уперед. Щорічне послання Президента України Віктора Ющенка про внутрішнє і зовнішнє становище України: Президент України; Послання від 31.03.2009](#)

[Послання Президента України Віктора Януковича до Українського народу: Президент України; Послання від 03.06.2010](#)

[Виступ Президента України Віктора Януковича із щорічним посланням до Верховної Ради України](#)

[Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2012 році. Шлях модернізації: перші підсумки та нові завдання](#)

- [Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2013 році: Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України. Архів оригіналу за 21 вересень 2013. Процитовано 28 березень 2014.](#)
- [Він не прийшов. Янукович другий рік поспіль відмовився виступити у Раді зі щорічним посланням / Корреспондент.net, 6 червня 2013, 08:28](#)
- [Янукович направив депутатам послання на 576 сторінках і не прийшов / УП, 06 червня 2013, 09:48](#)
- [Позачергове послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України»](#)
- [Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2015 році»](#)
- [Депутатам видали флешки з поясненням послання Порошенка до Ради / Дзеркало тижня, 4 червня 2015, 17:47](#)
- [Президент України П. Порошенко звернувся до Верховної Ради України із щорічним посланням про внутрішнє і зовнішнє становище України / Інформаційне управління Апарату Верховної Ради України, 06.09.2016](#)
- [Щорічне Послання Президента до Верховної Ради «Про внутрішнє та зовнішнє становище України у 2016 році»](#)
- [Порошенко: Україна потребує допомоги Заходу / Deutsche Welle, 06.09.2016](#)
- [Євген Бударецький. Єврореферендуму — так, достроковим виборам — ні. Про що говорив Порошенко в посланні / УП, 7 вересня 2017](#)
- [Послання Президента України Порошенка до Верховної Ради України / УП, 20 вересня 2018](#)
- [Позачергове послання Президента України до Верховної Ради](#)
- [Про підготовку проекту щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України: Розпорядження Президента України від 9 жовтня 2019 року № 346/2019-р](#)
- [Послання президента Зеленського Верховній Раді: тези та реакції. Радіо Свобода. 20 жовтня 2020. Процитовано 25 жовтня 2020.](#)

[Жиляєв І. Б. Послання президента як інструмент державної політики / Ігор Борисович Жиляєв // Стратегічні пріоритети. — 2007. — № 1. — с. 24 — 33.](#)

[Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2016 році». — К. : НІСД, 2016. — 688 с. ISBN 978—966—554—266—7. Архів оригіналу за 12 липень 2017. Процитовано 11 квітень 2017.](#)

31. [НІСД: Сторінка «Послання Президента України».](#) Архів оригіналу за 7 вересень 2017. Процитовано 7 вересень 2017.

Література

- [Жиляєв І.](#) Послання Президента України: концептуально-історичний аспект / Ігор Борисович Жиляєв // Правова інформатика. — 2006. — № 4. — с. 14 — 22.
- Жиляєв І. Послання президента як інструмент стратегічного державного управління / Ігор Борисович Жиляєв // Проблеми трансформації системи державного управління в умовах політичної реформи в Україні: Матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. участю, Київ, 31.05.2006 р.: У 2 т. / За заг. ред. О. Ю. Оболенського, В. М. Князева. — К.: Вид-во НАДУ, 2006. — т.1. — 464 с. (с. 180—183).
- Жиляєв І. Б. Послання президента як інструмент державної політики / Ігор Борисович Жиляєв // Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право): Наук. журнал. — Вип. 2-4, К.: Книжкове вид-во НАУ, 2006. — с. 394—406.
- [Жиляєв І. Б. Послання президента як інструмент державної політики / Ігор Борисович Жиляєв // Стратегічні пріоритети. — 2007. — № 1. — с. 24 — 33.](#)

Посилання

- [Портал «Політологія»](#)
- [Документи виду Послання](#) на сайті Верховної Ради України
- [Документи виду Послання Президента України](#) ^[недоступне посилання з листопада 2019] на сайті НАУ
- [Послання Президента України. Національний інститут стратегічних досліджень](#)
- [П](#)

- о
- р

Президент України

Президенти

- Леонід Кравчук
- Леонід Кучма
- Віктор Ющенко
- Віктор Янукович
- Олександр Турчинов (в. о.)
- Петро Порошенко
- Володимир Зеленський

Історія

- Гетьман Війська Запорозького
- Гетьман України
- Президент УНР в екзилі
- Відсторонення Віктора Януковича

•

Атрибути

- Пересопницьке Євангеліє
- Символи
  - Булава
  - Прапор
  - Знак
    - Клейнод гетьмана Івана Мазепи
  - Печатка

Інавгурація

Церемонії

- Інавгурація Леоніда Кравчука
- Інавгурації Леоніда Кучми
- Інавгурація Віктора Ющенка
- Інавгурація Віктора Януковича
- Інавгурація Петра Порошенка
- Інавгурація Володимира Зеленського

Протокол та структура

- Протокол та Церемоніал Президента
- Послання
- Розпорядження
- Укази

- [Перша Леді](#)

[Резиденції](#)

- [Будівля Офісу Президента](#)
- [Маріїнський палац](#)
- [Будинок із химерами](#)
- [Дім невітальної вдови](#)

[Вибори](#)

- [1991](#)
- [1994](#)
- [1999](#)
- [2004](#)
- [2010](#)
- [2014](#)
- [2019](#)

Інституційний вплив

«Безпековий блок»

- [Верховний
Головнокомандувач
Збройних сил України](#)
- [Голова Ради
національної безпеки і
оборони України](#)
- [Голова Воєнного
кабінету при РНБОУ](#)
- [Генеральний
прокурор*](#)
- [Служба зовнішньої
розвідки](#)
- [Держспецзв'язок](#)
- [Служба безпеки*](#)
- [Управління державної
охорони](#)
- [Генеральний штаб](#)

«Адміністративний блок»

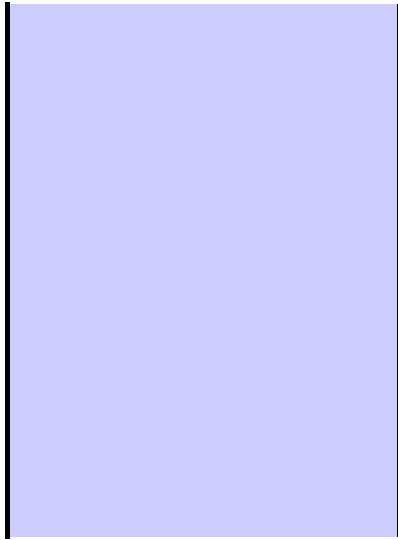
- [Офіс Президента України](#)
- [Державне управління справами](#)
- [Представники Президента України](#)
- [Прес-секретар](#)
  - [Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим](#)
- [Уповноважені Президента України](#)
- [Антимонопольний комітет*](#)
- [Фонд державного майна*](#)
- [Державний комітет телебачення і радіомовлення*](#)
- [Національний інститут стратегічних досліджень](#)
- [Національна академія державного управління](#)

Допоміжні та консультативно-дорадчі органи

- [Громадська гуманітарна рада](#)
- [Дорадча міжнародна рада реформ](#)
- [Комісія державних нагород та геральдики](#)
- [Комісія з питань координації євроатлантичної інтеграції України](#)
- [Комітет з економічних реформ](#)

- Координаційна рада з питань розвитку громадянського суспільства
- Координаційний центр з упровадження економічних реформ
- Міжнародна дорадча рада
- Національна інвестиційна рада України
- Національна рада з питань антикорупційної політики при Президенті України
- Національна рада реформ
- Національна тристороння соціально-економічна рада
- Національний антикорупційний комітет України
- Об'єднаний комітет з питань розвідувальної діяльності при Президентові України
- Консультативна рада у справах ветеранів війни, сімей загиблих (померлих) захисників України
- Рада з питань розвитку Національного культурно-мистецького та музейного комплексу «Мистецький арсенал»

- [Рада регіонального розвитку](#)
- [Фонд Президента України з підтримки освітніх та наукових програм для молоді](#)
- [Офіційний вісник Президента України](#)
- [Конституційна Асамблея^{\[en\]}](#)

(*) призначення керівника погоджується парламентом

[Категорії:](#)

- [Президент України](#)
- [Документна комунікація](#)
- [Публічні виступи](#)